

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2022/1011,**annettu 10 päivänä maaliskuuta 2022,**

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, joissa täsmennetään, miten määritetään johdannais- ja luottojohdannaissopimuksista johtuvat asiakkaaseen liittyvät välilliset vastuut, kun sopimusta ei ole tehty suoraan asiakkaan kanssa mutta kohde-etuutena olevan vieraan tai oman pääoman ehtoisen rahoitusvälineen on laskenut liikkeeseen kyseinen asiakas

(ETA: n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 390 artiklan 9 kohdan kolmannen alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Johdannais- ja luottojohdannaissopimuksista johtuvien välillisten vastuiden arvon määrittämisen olisi suurien asiakasriskien yhteydessä poikettava asetuksessa (EU) N:o 575/2013 säädetyistä riskiperusteisten pääomavaatimusten yhteydessä käytettävästä vastuun arvon laskentamenetelmästä, koska kohde-etuutena olevan välineen maksukyvyttömyys voisi johtaa tappion sijasta voittoon. Välillisen vastuun arvon olisi sen vuoksi oltava riippuvainen tappiosta (vastuun arvo positiivinen) tai voitosta (vastuun arvo negatiivinen), joka kohde-etuutena olevan välineen mahdollisesta maksukyvyttömyydestä aiheutuisi. Asetuksen (EU) N:o 575/2013 neljännessä osassa säädetyssä suuria asiakasriskejä koskevassa järjestelmässä laitokset voivat kaupankäyntivarastoon kuuluvien vastuiden osalta kuitata positiiviset ja negatiiviset positioonsa samoissa rahoitusvälineissä tai tietyin edellytyksin eri rahoitusvälineissä, jotka ovat tietyn asiakkaan liikkeeseen laskemia. Yksittäiseen asiakkaaseen liittyvä kokonaisnettovastuu otetaan huomioon ainoastaan, jos se on positiivinen. Samoin tiettyyn asiakkaaseen liittyvä kokonaisnettovastuu sen jälkeen, kun kyseiseen asiakkaaseen liittyvät, kaupankäyntivarastoon kuuluvista johdannais- tai luottojohdannaissopimuksista johtuvat välilliset vastuut on otettu huomioon, olisi otettava huomioon ainoastaan, jos se on positiivinen. Jotta vältetään kaupankäyntivaraston ulkopuolisiin eriin kuuluvista johdannais- tai luottojohdannaissopimuksista johtuvien välillisten vastuiden kuittaaminen, kyseisistä positioista johtuva negatiivinen välillisen vastuun arvo olisi asetettava nolnaan.
- (2) Sen varmistamiseksi, että maksukyvyttömyysriski otetaan asianmukaisesti huomioon, optioihin liittyvän välillisen vastuun arvon, riippumatta siitä, kuuluvatko optiot kaupankäyntivarastoon vai sen ulkopuolisiin eriin, olisi perustuttava optioiden hintojen muutoksiin, jotka johtuvat kohde-etuutena olevan rahoitusvälineen maksukyvyttömyydestä, esimerkiksi osto-optioiden yhteydessä option markkina-arvo ja myyntioptioiden yhteydessä option markkina-arvo, josta vähennetään sen lunastushinta.
- (3) Luottojohdannaisten tarkoituksena on siirtää velallisiin liittyvää luottoriskiä siirtämättä itse omaisuuseriä. Määritettäessä kohde-etuutena olevan rahoitusvälineen välillisen vastuun arvoa olisi otettava huomioon laitosten rooli suojan myyjinä tai suojan ostajina ja niiden tekemän luottojohdannaissopimuksen tyyppi. Välillisen vastuun olisi näin ollen oltava yhtä suuri kuin luottojohdannaissopimuksen markkina-arvo, jota mukautetaan määrällä, joka vastapuolen on määrä maksaa tai joka odotetaan saatavan vastapuolelta, jos kohde-etuutena olevan vieraan pääoman ehtoisen rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijasta tulee maksukyvytön.
- (4) Muuntyyppisissä, pitkiä ja lyhyitä positioita yhdistävissä johdannaissopimuksissa, laitosten olisi jaettava kyseiset johdannaissopimukset yksittäisiin transaktioelementteihin sen varmistamiseksi, että maksukyvyttömyysriski otetaan huomioon täsmällisesti. Laskettaessa kyseisistä johdannaissopimuksista aiheutuvan välillisen vastuun arvoa ainoastaan sellaiset maksukyvyttömyysriskin sisältävät elementit olisi otettava huomioon, joissa laitoksilla on maksukyvyttömyystilanteessa tappioriski. Kuitenkin tilanteessa, jossa laitoksien ei ole mahdollista soveltaa kyseistä menetelmää, niiden olisi varovaisen kohtelun varmistamiseksi voitava määrittää kohde-etuutena olevien rahoitusvälineiden välillisen vastuun arvo enimmäistappiona, joka niille voi johdannaisten kohde-etuuden liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyydestä aiheutua.

⁽¹⁾ EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1.

- (5) Johdannaisia voidaan muodostaa välineistä, joissa kohde-etuutena on useita referenssinimiä. Niiden usean kohde-etuuden johdannaisten osalta, joissa laitoksen on mahdollista soveltaa kohde-etuutena oleviin referenssinimiin läpikatsomisperiaatetta ja varmistaa, että käytetään täsmällisintä menetelmää, välillisen vastuun arvo olisi laskettava tarkastelemalla johdannaisten hinnan muutosta tilanteessa, jossa kukin usean kohde-etuuden välineen kohde-etuutena oleva referenssinimi on maksukyvytön. Jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus suurilla asiakasriskejä koskevan kehyksen kanssa, jota sovelletaan liiketoimiin, joissa kohde-etuutena olevista omaisuuseristä johtuu vastuu, olisi sovellettava komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1187/2014 ⁽²⁾ 6 artiklan 1 ja 2 kohtaa vastuiden kohdentamiseksi yksilöidylle asiakkaalle, erilliselle asiakkaalle tai tuntemattomalle asiakkaalle. Tapauksissa, joissa laitosten ei ole mahdollista soveltaa läpikatsomisperiaatetta tai joissa läpikatsomisperiaatteen soveltaminen johdannaiseen, jossa on useita referenssinimiä, on niille kohtuuttoman työlästä, laitosten olisi varovaisen kohtelun varmistamiseksi laskettava välillisen vastuun arvo tarkastelemalla johdannaisten hinnan muutosta tilanteessa, jossa kaikki kohde-etuutena olevat referenssinimet ovat maksukyvyttömiä. Samoin, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus suurilla asiakasriskejä koskevan kehyksen kanssa, jota sovelletaan liiketoimiin, joissa kohde-etuutena olevista omaisuuseristä johtuu vastuu, olisi sovellettava delegoidun asetuksen (EU) N:o 1187/2014 6 artiklan 3 kohtaa vastuun kohdentamiseksi erilliselle asiakkaalle tai tuntemattomalle asiakkaalle. Kaikissa tapauksissa, joissa kohde-etuutena olevat rahoitusvälineet on kohdennettu tuntemattomalle asiakkaalle, laitosten olisi asetettava mahdolliset negatiiviset välillisen vastuun arvot nolnaan sen välttämiseksi, että negatiiviset välillisen vastuun arvot kuitataan positiivisilla välillisen vastuun arvoilla.
- (6) Tämä asetus perustuu Euroopan pankkiviranomaisen komissiolle toimittamaan teknisten sääntelystandardien luonnokseen.
- (7) Euroopan pankkiviranomainen on toteuttanut avoimet julkiset kuulemiset teknisten sääntelystandardien luonnoksesta, johon tämä asetus perustuu, analysoinut niihin mahdollisesti liittyviä kustannuksia ja hyötyjä sekä pyytänyt neuvoja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 ⁽³⁾ 37 artiklan mukaisesti perustetulta pankkialan osallisryhmältä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Yleiset säännöt johdannais- ja luottojohdannaissopimuksista johtuvan asiakkaaseen liittyvän välillisen vastuun arvon määrittämiseksi

1. Laitosten on laskettava tämän asetuksen 2–5 artiklassa säädettyä menetelmää noudattaen arvo asiakkaaseen liittyvälle välilliselle vastuulle, joka johtuu asetuksen (EU) N:o 575/2013 liitteessä II luetelluista johdannaissopimuksista ja sellaisista luottojohdannaissopimuksista, joita ei ole tehty suoraan asiakkaan kanssa mutta joiden kohde-etuudet ovat kyseisen asiakkaan liikkeeseenlaskemia vieraan tai oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä.
2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, jos kohde-etuutena olevat rahoitusvälineet sisältyvät luotto-, osake- tai luottoriskinvaihtosopimusindeksiin tai yhteissijoitusvälineeseen tai jos johdannaissopimuksissa on kohde-etuutena useita referenssinimiä, laitosten on laskettava 1 kohdassa tarkoitetut asiakkaaseen liittyvät johdannaissopimuksista johtuvat välillisen vastuun arvot ja kyseisen vastuun osuus asiakkaaseen liittyvästä vastuusta 6 artiklassa säädetyn menetelmän mukaisesti.
3. Jos 1 kohdassa tarkoitetut johdannais- ja luottojohdannaissopimukset kuuluvat kaupankäyntivarastoon, laitosten on sen jälkeen, kun kyseisistä sopimuksista johtuvat asiakkaaseen liittyvät välillisen vastuun arvot on laskettu, sisällytettävä kyseiset vastuuarvot kyseiseen asiakkaaseen liittyviin vastuisiin kaupankäyntivarastossa. Yhteenlaskemisen jälkeen asiakkaaseen liittyvät negatiiviset nettovastuut on asetettava nolnaan.

⁽²⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1187/2014, annettu 2 päivänä lokakuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, joissa määritetään asiakkaaseen tai asiakaskokonaisuuteen liittyvä kokonaisvastuu kohde-etuutena olevia omaisuuseriä koskevien liiketoimien osalta (EUVL L 324, 7.11.2014, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

4. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, jos 1 kohdassa tarkoitetut johdannais- ja luottojohdannaissopimukset kuuluvat kaupankäyntivaraston ulkopuolisiin eriin ja kyseisistä sopimuksista johtuvien asiakkaaseen liittyvien välillisen vastuun arvojen laskemisen jälkeen välillisten vastuiden arvo on negatiivinen, laitosten on asetettava kyseiset vastuuarvot nollaan ennen kuin ne lasketaan mukaan kyseiseen asiakkaaseen liittyviin vastuisiin.

2 artikla

Välillisten vastuiden kohdentaminen johdannaissopimusluokkiin

Laitosten on kohdennettava 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut välilliset vastuut johonkin seuraavista johdannaissopimusluokista:

- a) vieraan ja oman pääoman ehtoihin rahoitusvälineisiin liittyvät optiot;
- b) luottojohdannaissopimukset;
- c) muut tämän kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuulumattomat asetuksen (EU) N:o 575/2013 liitteessä II luetellut johdannaissopimukset, joiden kohde-etuutena on vieraan tai oman pääoman ehtoinen rahoitusväline.

3 artikla

Välillisen vastuun arvon laskeminen vieraan ja oman pääoman ehtoihin instrumentteihin liittyvien optioiden osalta

1. Jollei tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohdasta muuta johdu, laitosten on laskettava välillisen vastuun arvo 2 artiklan a alakohdassa tarkoitetuille optioille laskemalla yhteen option markkina-arvo ja määrä, joka option vastapuolelle on maksettava kohde-etuutena olevan välineen liikkeeseenlaskijan mahdollisen maksukyvyttömyyden seurauksena, vähennettynä määrällä, jonka kyseinen vastapuoli on kyseisessä tapauksessa velkaa laitokselle.
2. Osto-optioiden osalta välillisen vastuun arvon on oltava yhtä suuri kuin option markkina-arvo. Osto-option pitkän position osalta välillisen vastuun arvon on oltava positiivinen, kun taas osto-option lyhyen position osalta välillisen vastuun arvon on oltava negatiivinen.
3. Myyntioptioiden osalta välillisen vastuun arvon on oltava yhtä suuri kuin option markkina-arvon ja lunastushinnan erotus. Myyntioption lyhyen position osalta välillisen vastuun arvon on oltava positiivinen, kun taas myyntioption pitkän position osalta välillisen vastuun arvon on oltava negatiivinen.
4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään, sellaisten myyntioptioiden osalta, joiden lunastushinta ei ole käytettävissä transaktiopäivänä vaan vasta myöhemmässä vaiheessa, laitosten on käytettävä option käyvän arvon laskennassa mallinnettua odotettavissa olevaa lunastushintaa.
5. Jos option markkina-arvoa ei ole saatavilla tietyllä päivälle, laitosten on käytettävä option käypää arvoa kyseisenä päivänä. Jos option markkina-arvoa ja käypää arvoa ei ole saatavilla tietyllä päivälle, laitosten on käytettävä tuoreinta markkina-arvoa tai käypää arvoa. Jos option markkina-arvoa ja käypää arvoa ei ole saatavilla millekään päivälle, laitosten on käytettävä arvoa, joka optiolle annetaan sovellettavan tilinpäätössäännösten mukaisesti.

4 artikla

Välillisen vastuun laskeminen luottojohdannaissopimusten osalta

1. Edellä olevan 2 artiklan b alakohdassa tarkoitetuista luottojohdannaissopimuksista johtuvan asiakkaaseen liittyvän välillisen vastuun arvon on oltava yhtä suuri kuin summa, joka saadaan laskemalla yhteen luottojohdannaissopimuksen markkina-arvo ja määrä, joka luottojohdannaissopimuksen vastapuolelle on maksettava kohde-etuutena olevan välineen liikkeeseenlaskijan mahdollisen maksukyvyttömyyden seurauksena, vähennettynä määrällä, jonka kyseinen vastapuoli on kyseisessä tapauksessa velkaa laitokselle.

2. Jos luottojohdannaissopimuksen markkina-arvoa ei ole saatavilla tietyllä päivällä, laitosten on käytettävä luottojohdannaissopimuksen käypää arvoa kyseisenä päivänä. Jos luottojohdannaissopimuksen markkina-arvoa ja käypää arvoa ei ole saatavilla tietyllä päivällä, laitosten on käytettävä tuoreinta markkina-arvoa tai käypää arvoa. Jos luottojohdannaissopimuksen markkina-arvoa ja käypää arvoa ei ole saatavilla millekään päivälle, laitosten on käytettävä arvoa, joka luottojohdannaissopimukselle annetaan sovellettavan tilinpäätössäännösten mukaisesti.

5 artikla

Välillisen vastuun arvon laskeminen muiden asetuksen (EU) N:o 575/2013 liitteessä II lueteltujen johdannaissopimusten osalta

1. Laskiessaan arvoa asiakkaaseen liittyvälle välilliselle vastuulle, joka johtuu 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetuista muista johdannaissopimuksista, mukaan lukien vaihtosopimukset, futuurit tai termiinit, laitosten on jaettava useasta transaktiosta muodostuvat vastuunsa yksittäisiin transaktioelementteihin.

2. Laitosten on laskettava välillisen vastuun arvo 1 kohdassa tarkoitetuille transaktioelementeille, joihin liittyy kohde-etuutena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijaan liittyvä maksukyvyttömyysriski, ikään kuin ne olisivat positiivisia kyseisissä elementeissä.

3. Jos laitoksen ei ole mahdollista soveltaa 1 ja 2 kohdassa säädettyä kohtelua, sen on määritettävä kohde-etuutena olevien välineiden liikkeeseenlaskijaan liittyvän välillisen vastuun arvo enimmäistappioksi, joka laitokselle aiheutuisi johdannaissopimuksen kohde-etuutena olevien rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijan mahdollisesta maksukyvyttömyydestä.

6 artikla

Välillisen vastuun arvon laskeminen usean kohde-etuuden johdannaissopimusten osalta

1. Määrittäessään arvoa asiakkaaseen liittyvälle välilliselle vastuulle, joka johtuu luotto-, osake- tai luottoriskinvaihtosopimusindeksiin tai yhteissijoitusvälineeseen taikka usean referenssinimen kohde-etuuteen perustuvista johdannaissopimuksista, laitosten on sovellettava läpikatsomisperiaatetta kaikkiin yksittäisiin kohde-etuutena oleviin välineisiin ja laskettava välillisen vastuun arvot johdannaissopimuksen hinnan muutoksena tilanteessa, jossa kukin kohde-etuutena oleva referenssinimi on maksukyvytön. Laitosten on kohdennettava kukin välillisen vastuun arvo delegoidun asetuksen (EU) N:o 1187/2014 6 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti joko yksilöidylle asiakkaalle, erilliselle asiakkaalle tai tuntemattomalle asiakkaalle.

2. Jos laitoksen ei ole mahdollista soveltaa läpikatsomisperiaatetta 1 kohdan mukaisesti kaikkiin johdannaissopimuksen kohde-etuutena oleviin rahoitusvälineisiin tai jos laitoksen olisi kohtuuttoman työlästä tehdä niin, sen on

- a) sovellettava läpikatsomisperiaatetta niihin yksittäisiin kohde-etuutena oleviin rahoitusvälineisiin, joiden osalta laitoksen on mahdollista tehdä niin tai joiden osalta laitoksen ei olisi kohtuuttoman työlästä tehdä niin, ja laskettava välillisen vastuun arvo 1 kohdan mukaisesti;
- b) niiden kohde-etuutena olevien rahoitusvälineiden osalta, joihin laitoksen ei ole mahdollista soveltaa läpikatsomisperiaatetta tai joihin laitoksen olisi kohtuuttoman työlästä soveltaa sitä, laskettava välillisen vastuun arvo tarkastelemalla johdannaissopimuksen hinnan muutosta tilanteessa, jossa kaikki kyseiset referenssinimet ovat maksukyvyttömiä.

Tämän kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu välillisen vastuun arvo on kohdennettava delegoidun asetuksen (EU) N:o 1187/2014 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti joko johdannaistransaktiolla erillisenä asiakkaana tai tuntemattomalle asiakkaalle.

3. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, jos välillisen vastuun arvot on komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1187/2014 6 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti kohdennettava tuntemattomalle asiakkaalle ja välillisen vastuun arvot ovat negatiivisia, laitoksen on asetettava kyseiset välillisen vastuun arvot nolnaan ennen kuin ne otetaan huomioon tuntemattomaan asiakkaaseen liittyvissä vastuissa.

7 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 10 päivänä maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN
